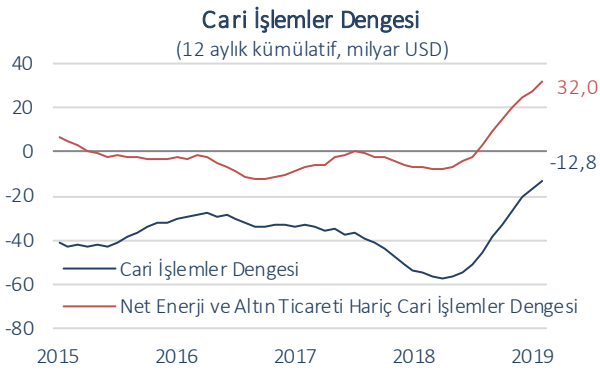

Cari açık Mart ayında 589 milyon USD oldu.

İktisadi faaliyetteki yavaşlamaya bağlı olarak cari açıktaki düşüş Mart ayında devam etti. Yılın üçüncü ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 4,1 milyar USD (%87,6) azalarak 589 milyon USD düzeyinde gerçekleşirken, net enerji ve altın hariç cari denge 3,5 milyar USD fazla verdi.

12 aylık kümülatif verilere göre de cari açık gerilemeye devam ederek 12,8 milyar USD ile 2009 yılından bu yana en düşük seviyesine indi. Net enerji ve altın ithalatı hariç 12 aylık cari fazla da 32 milyar USD'ye ulaştı.

İthalat hacmindeki düşüş cari dengenin seyrini belirliyor.

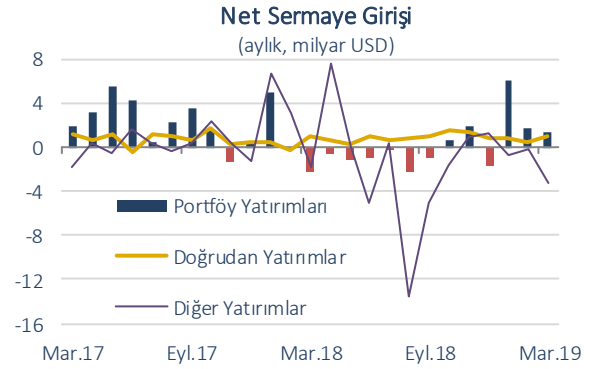
Dış ticaret gelişmeleri cari dengenin seyrinde belirleyici olmaya devam ediyor. Ödemeler dengesi verilerine göre Mart ayında ithalat hacminde yıllık bazda kaydedilen 3,4 milyar USD'lik daralma cari açıktaki düşüşe en yüksek katkıyı sağladı.

Dış ticaret gelişmelerinin cari denge üzerindeki etkisi ilk çeyrek rakamlarında daha belirgin hale geliyor. Bu dönemde dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla 14,2 milyar USD, cari açık 14,3 milyar USD daraldı. Söz konusu gelişmede, parasal olmayan altın ithalatında 2019'un ilk çeyreğinde kaydedilen gerilemenin de rol

oynadığı görülüyor. Seyahat gelirleri ise toparlanmaya devam etmekle birlikte cari açıktaki düşüşe ilk çeyrekte önemli bir katkı vermedi.

Tahvil ihraçlarıyla portföy yatırımlarında giriş devam etti.

Portföy yatırımlarındaki sermaye girişi yurt dışındaki tahvil ihraçlarının desteğiyle Mart ayında da devam etti. Yurt dışındaki ihraçlarla bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1,7 milyar USD ve 1,2 milyar USD net borçlanma gerçekleştirirken, Genel Hükümet net 500 milyon USD'lik geri ödeme yaptı. Mart ayında yurt dışı yerleşikler hisse senedi ve DİBS piyasalarında ise sırasıyla 554 milyon USD ve 863 milyon USD'lik satış gerçekleştirdi. Böylece, yılın ilk çeyreğinde portföy yatırımları kaleminde toplam 9,2 milyar USD'lik net sermaye girişi kaydedildi.

Doğrudan yatırımlar...

Mart ayında doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler bir önceki yılın aynı ayına göre 120 milyon USD azalarak 965 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Diğer taraftan, ilk çeyrekte doğrudan yatırımlar kalemindeki net sermaye girişi 2018'in aynı dönemine kıyasla 1,1 milyar USD artışla 2,3 milyar USD oldu.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2018	Mart 2019	Aralık 2018	Mart 2019
Cari İşlemler Dengesi	-27.115	-12.829	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	16.738	3.796	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	9.376	10.446	56,0	275,2
-Portföy Yatırımları	-2.892	3.837	-17,3	101,1
-Diğer Yatırımlar	-7.009	-18.937	-41,9	-498,9
-Net Hata ve Noksan	17.205	8.395	102,8	221,2
-Diğer	58	55	0,3	1,4
Rezervler⁽¹⁾	10.377	9.033	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Kaynak: TCMB, Datastream

Diğer yatırımlarda sermaye çıkışı kaydedildi.

Diğer yatırımlar kaleminde Mart ayında 3,2 milyar USD tutarında sermaye çıkışı kaydedildi. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıklarında kaydedilen 4,7 milyar USD'lik artış bu gelişimde belirleyici olurken, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatlarını 303 milyon USD artırdığı görüldü. Ayrıca, yurt dışı yerleşik kişilerin yurt içi bankalardaki mevduatında kaydedilen 582 milyon USD'lik yükseliş de diğer yatırımlardaki çıkışı sınırlandırdı.

Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak ise, bankalar 709 milyon USD, Genel Hükümet 91 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirirken, diğer sektörler 789 milyon USD net kullanım gerçekleştirdi Böylece 12 aylık kümülatif

verilere göre bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı %73 düzeyinde gerçekleşirken, diğer sektörlerde bu oran %128'e yükseldi.

Net hata noksanda çıkış...

Mart ayında net hata noksan kaleminde 4,3 milyar USD sermaye çıkışı kaydedilirken, resmi rezervler 5,7 milyar USD geriledi.

Beklentiler...

Yurt içinde ekonomik aktivitenin seyrine bağlı olarak cari açığındaki gerileme eğiliminin yılın ikinci çeyreğinde devam etmesini bekliyoruz. Yıl genelinde ise cari açık/GSYH oranının %2 civarında gerçekleşeceğini öngörüyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mart 2019	Ocak - Mart 2018	Ocak - Mart 2019	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-589	-16.230	-1.944	-88,0	-12.829
Dış Ticaret Dengesi	-916	-17.227	-3.071	-82,2	-27.713
Hizmetler Dengesi	1.298	3.116	3.184	2,2	25.677
Seyahat (net)	1.043	2.651	2.845	7,3	20.819
Birincil Gelir Dengesi	-1.170	-2.331	-2.293	-1,6	-11.682
İkincil Gelir Dengesi	199	212	236	11,3	889
Sermaye Hesabı	-1	29	26	-10,3	55
Finans Hesabı	-4.893	-12.410	-6.937	-44,1	-4.379
Doğrudan Yatırımlar (net)	-965	-1.207	-2.277	88,6	-10.446
Portföy Yatırımları (net)	-1.353	-2.520	-9.249	267,0	-3.837
Net Varlık Edinimi	-326	420	-433	-	2.294
Net Yükümlülük Oluşumu	1.027	2.940	8.816	199,9	6.131
Hisse Senetleri	-554	-420	882	-	394
Borç Senetleri	1.581	3.360	7.934	136,1	5.737
Diğer Yatırımlar (net)	3.153	-7.974	3.954	-	18.937
Efektif ve Mevduatlar	4.214	-6.578	4.873	-	9.900
Net Varlık Edinimi	5.081	-4.519	7.716	-	17.511
Net Yükümlülük Oluşumu	867	2.059	2.843	38,1	7.611
Merkez Bankası	-18	-341	-30	-91,2	4.586
Bankalar	885	2.400	2.873	19,7	3.025
Yurt Dışı Bankalar	303	1.541	1.807	17,3	2.001
Yabancı Para	410	61	528	765,6	-2.037
Türk Lirası	-107	1.480	1.279	-13,6	4.038
Yurt Dışı Kişiler	582	859	1.066	24,1	1.024
Krediler	151	-1.351	3.544	-	14.369
Net Varlık Edinimi	140	-243	138	-	502
Net Yükümlülük Oluşumu	-11	1.108	-3.406	-	-13.867
Bankacılık Sektörü	-709	-1.763	-3.127	77,4	-16.374
Bankacılık Dışı Sektörler	789	2.804	-141	-	3.533
Ticari Krediler	-1.208	-51	-4.455	8.635,3	-5.344
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-4	6	-8	-	12
Rezerv Varlıklar (net)	-5.728	-709	635	-	-9.033
Net Hata ve Noksan	-4.303	3.791	-5.019	-	8.395

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bařekonomist izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker řahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayřim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.